

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 16 coroane
Pe o jumătate de an 8 coroane
Pe un pătrar de an 4 coroane
Abonamentele se fac în Administrația foii.

Redacția și Administrația:

Bibliu, strada Măcelarilor Nr. 12
(lângă postă)

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«.

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir pețit primădată 60 bani, a doua-oară
50 bani, a treia-oară 40 bani.

Marele Sfat Național.

La propunerea Consiliului Dirigent, dl Dr. Teodor Mihali, vice-președintele Marelui Sfat Național, a convocat Marele Sfat la Sibiu, pe ziua de 29 Iulie. În ziua aceasta Marele Sfat Național și-a început lucrările pentru a se sfătui și a hotărî mai cu seamă și înainte de toate în două chestiuni de mare însemnătate pentru românii de dincoace de Carpați: *reforma agrară și reforma electorală.*

Scopul principal al reformei agrare este de a curma o nedreptate, care ne apăsă pe toți sub domnia ungurească, nelăsând în mâna țăranilor pământ de ajuns, care să le dea hrana de toate zilele și să le asigure o viață liniștită și cinstită. Căci datoria și chemarea unui stat nu stă numai în aceea să adune dări, ci să se îngrijească cu bunăvoință părintească, ca țăranul să nu fie străin în țara lui, ci să aibă o palmă de pământ, care să fie a lui și în cuprinderea căruia să poată trăi mulțumit și fericit.

Proiectul de decret-lege privitor la reforma agrară are în vedere tocmai acest scop. Aceasta înainte de toate, dar în interesul binelui obștesc, mai are în vedere și alte lucruri bune și folositoare. În alt loc al gazetei noastre începem a publica pe deantregul acest proiect de decret-lege, pentru ca să-l cunoască toți cetitorii noștri.

Al doilea lucru însemnat ce-l debăte acum Marele Sfat Național, este reforma electorală, adică legea care ne arată cine are drept de alegător, cine poate fi ales ca deputat sau senator, cine s'a făcut nevrednic de acest drept, cum se fac conscrierile de alegători, cum se fac alegerile și altele. Prin legea această se curmă o altă nedreptate ce s'a făcut din partea ungarilor națiunii noastre și în rândul întâiu țăranilor noștri. Cunoaștem cu toții legile ungurești cari au avut mai înainte putere și pe acest

pământ românesc. Legile acelea erau așa făcute ca să nu putem trimite în sfatul (dieta) țării decât un număr neînsemnat de români. Dar nici acest număr de români, cari după lege, ar fi putut ajunge în „dieta“ din Budapesta, nu'l puteam alege de deputați. Căci nu numai legea era blăstămată, dar blăstămat era și chipul cum să făceau alegerile. Ticăloșia „solgăbirăilor“ unguri, răchiul jidanului și sulilele jandarmilor erau tot atâția dușmani de moarte ai bieților alegători români, așa, că abia puteau răsbate — ca prin minune — 4—5 deputați în sfatul țării dela Budapesta.

A trecut și aceasta ca un vis urât. Noua reformă electorală se întemeiază pe cele mai curate principii democratice, ea ne aduce votul obștesc. Iar alegerile vor fi curate, Rachiul și pumnul jandarmului nu vor mai avea ce căuta la alegeri. Vor fi alegeri libere pe pământ liber românesc. Fiecare alegător va vota liber și fără frică pe acela pe care îl crede vrednic de a reprezenta în sfatul țării păsurile și interesele țării și a neamului nostru.

Suntem fericiți, că am ajuns ziua când proiectele acestea stau pe masa verde a Marelui Sfat Național.

Altă viață și alt viitor ne așteaptă. O viață plină de mulțumire, o viață liberă și românească și un viitor strălucit.

Egalitate de drepturi.

Gazeta franceză »Le temps« scrie, că dl I. Maniu, președintele Consiliului Dirigent, a făcut între altele, următoarea declarație:

»Nu poate fi vorba despre intenținea (gândul) României ca să nu respecte drepturile tuturor naționalităților și confesiunilor. Toți locuitorii țării vor avea drepturi egale. Noi ardelenții am fost părtași de apăsare și știm din experiență, ce însemnează pentru o țară, nemulțumirea unei națiuni«.

Bolșevicii unguri vor fi nimiciți.

Am avut credință tare totdeauna că domnia bolșevicilor nu va fi dăinuitoare, căci nu poate fi dăinuitoare puterea unui guvern care nu-și are temelia în încrederea obștească. Și nu poate să aibă trăinicie un guvern, a cărui putere nu se întemeiază pe ordine și lege, pe drept și dreptate și pe cinste, ci numai pe puterea sulitelor și a glonțului.

Căci cine stă la spatele guvernului din Budapesta? Cine îl sprijinește și cine îl dorește? — Nimenea! Cărturari maghiari uresc de moarte guvernul bolșevic maghiar și fug îngroziiți în ținuturi unde pot fi apărați de noi, sau fug la Viena și în străinătate. Poporul dela sate poartă asemenea o ură neîmpăcată acestui guvern blăstămat, care spânzură și împușcă pe bieții țărani maghiari pentru orice vorbă ce o scapă și care nu-l pe placul nebunilor dela Budapesta. Ba chiar și muncitorii din Budapesta s'au resculat ca să răstoarne și să alunge dela cârma țării pe dl Kuhn Béla (il chiamă Kohn) și tovarășii lui.

Mi-se pare că acum li-s'a înfundat domniilor bolșevici. Românii au trecut Tisa și îl urmărește de aproape pe vitejii »roșii« cari fug îngroziiți.

Dar și lumea din afară, francezii și alte neamuri culte sunt sătule de neorânduiala și jalea ce domnește în Ungaria. Primim știrea că la București a avut un sfat de războiu sub președinția dlui general Franchet D'Esperay, la care a participat și comandantul tuturor trupelor române, generalul Prezan.

La acest sfat au luat parte și comandantii trupelor de pe frontul ungar. S'au luat hotărîri de mare însemnătate.

Armata franceză va lupta asemenea împotriva armatelor roșii (bolșevice) maghiare.

Generalul Văitoianu, ministru de războiu, a făcut cunoscut acestui sfat că trupele române pe frontul Tisei înaintază repede, cu avânt și însuflețire, făcând o numeroasă pradă de războiu și făcând o mulțime de prizonieri.

De altă parte guvernul maghiar din Seghedin, care s'a alcătuit pentru a răsufla guvernul bolșevic dela Budapesta, se pregătește la luptă contra „roșilor”. Guvernul acesta a cerut îngăduire dela guvernul francez pentru a începe o ofensivă contra bolșevicilor unguri.

Bolșevicii unguri trăesc în ne liniște și frică. Mulți fruntași bolșevici cari și-au adunat averi în câteva luni, fug de pe acum la Viena și alte părți ca să scape de răzbunarea și pedeapsa românilor și poporului unguresc.

Zilele domniei bolșevice sunt numărate. Vor veni în curând și pentru poporul maghiar zile de libertate și mulțumire.

Aviz.

Conscrierea alegătorilor în Sibiu.

Conscrierea alegătorilor pentru Camera și Senat începe la 1 August a. c. Populațiunea este rugată ca să fie în toate prevenitoare organelor cari sunt încredințate cu conscrierea și care va umbla din casă în casă și a da datele cerute, corespunzător adevărului. Pentru a înlesni și a grăbi lucrările aceste, este de recomandat, ca proprietarii de case respective îngrijitorii de case să pregătească înainte un tablou (conspic) a tuturor bărbaților cari locuiesc în casă și sunt trecuți de 21 ani, prin urmare a tuturor acolora, cari s'au născut înainte de 19 August 1898. În tablourile amintite trebuie introdus (scris): numele de familie și de botez, anul nașterii, ocupațiunea și anul în care s'au stabilit la Sibiu.

E nevoie de aceasta, pentru ca comisarii încredințați cu conscrierea să nu fie siliți, în cazul că singuratecele persoane ar lipsi de acasă, să meargă de mai multe ori în aceeași casă.

Comisiunea de conscriere.

Pedepse binemeritate.

Pretorul Comandamentului Trupeilor din Transilvania în ședința de la 25 Iulie 1919 a condamnat pe următorii indivizi la închisoare după cum urmează:

1. Voner Iosef din Budapesta la 6 luni închisoare pentru faptul că a dus scrisori din Budapesta și le a dat la bolșevici din teritoriul ocupat.

2. Grigore Roșianu din orașul Craiova la 1 an închisoare, pentru faptul că a purtat uniformă militară nefiind militar și a falsificat bilete de circulație.

Banii fraților noștri din America.

Eră de prevăzut, că după terminarea războiului mondial și încheierea păcii, și îndată ce circulația de vapoare de persoane va deveni mai normală, sutele de mii de conaționali ai noștri, emigrați în America, se vor reîntoarce în patrie la vetrele lor, părăsite de ei temporal, mânați de nevoile traiului de toate zilele. Repatrierea aceasta este deja în curs. Sute de astfel de emigrați au sosit deja acasă, mii sunt în drum spre Europa și zeci de mii așteaptă cu nerăbdare proxima ocazie de a le putea urma. Este un fapt îmbucurător acesta, care trebuie promovată de cei chemați, cu toate mijloacele, ce stau la dispoziție, căci niciodată țara nu a avut mai mare lipsă de brațe muncitoare probate decât acum, deoparte pentru a umple golurile înfricoșate, lăsate în rândurile noastre de războiul îndelungat, iar de altă parte pentru a le întrebunța rațional la refacerea din temelii a patriei noastre întregite.

Dar nu numai brațe muncitoare valoroase, ce vor putea fi întrebunțate cu folos în industriile, ce se vor crea, câștigă țara prin repatrierea sutelor de mii de conaționali ai noștri din America. Deodată cu ei vor lua drumul peste Ocean și multe milioane, mijloace bănești, câștigate cu trudă, de ani de zile, cu grea sudoară, de muncitorii români în fabricile americane, și economisite, poate cu multe privațiuni, pe reama lor și familiilor rămase acasă. Este o înaltă datorie a noastră a tuturor, a cercurilor oficiale și private, a presei, ca și a tuturor oamenilor de inimă, a veghiei, a sfatului și a îndrumării ca milioanele acestea să ajungă cât mai neștirbite și în valoarea lor reală la destinația lor. Căci ce să întâmplă azi în America? Muncitorii români, neștiutori, sunt în adevăratul sens a cuvântului jăfuiți de economiile lor de speculanții fără inimă. Sute de agenți ademenesc pe muncitori să și schimbe Dollarii, monedă în țară, în Lei, pe prețuri de adreptul derizorii (de bajocură). După informații sigure ce avem, din scrisori originale sosite din America, în sute de cazuri, muncitorii români a fost seduși a da din mână Dollarul calculat cu 5 Lei! Că ce pierdere însemnează aceasta pentru particulari, ca și pentru economia noastră națională este ușor de calculat, dacă vom ținea seamă de faptul, că azi în capitală cursul Dollarului este dela 12 Lei în sus. Și sumele, ce au început a sosi și se vor mai transmite din America la noi, în țară, sunt foarte considerabile. La o singură bancă de a noastră a intrat zilele trecute, dela abia un mănunchi de emigrați de ai noștri din America nu mai puțin decât suma de peste 300.000 Lei. Și încă pe atâta sumă este avizată ca transmisă și urmează să intre zilele viitoare.

Și este de prevăzut, că trimiterile de bani se vor înmulți încă în măsură în care se va înlesni circulația vapoarelor.

Admițând acum că numai la jumătate din suma de rotund 600.000 Lei, bieții muncitori au fost speculați în felul amintit mai sus, paguba efectivă a trimițătorilor și a economiei noastre naționale, în favorul speculatorilor din America, se poate evalua la considerabila sumă de 3—400 mii Lei!

Se impun în fața acestei constatări, măsuri grabnice pentru curmarea acestei specule păgubitoare particulare și economiei noastre naționale.

Interese superioare valutare încă pretind imperios luarea de măsuri urgente și eficace. Azi, când America este unul din principalii furnizori ai României nu este îngăduit să ne scape din mâni, în mod ușuratic, nici măcar un singur Dollar, precum nu este îngăduit, ca prin nepăsarea noastră să promovăm noi înșine exportul leului nostru în America, pentru a fi speculat acolo în paguba țării noastre și a cetățenilor ei.

Ce este de făcut? Înainte de toate este nevoie de o întinsă și imediată propagandă de luminare pe cale particulară și în presă a conaționaliilor noștri din America, asupra importanței și valorii reale a fiecărui Dollar aflător în mâinile noastre. Pe aceiași cale și prin reprezentanții diplomației și comerciale din America, emigrații noștri de acolo să fie povățuiți și îndemnați a-și pretinde plata muncii lor exclusiv în monedă americană și tot în această monedă să ceară, dela băncile mijlocitoare, asemnarea economiilor lor în patrie. În fine este necesară, în vederea numeroaselor asemnări de bani din America la noi, ce vor urma în viitorul apropiat, organizarea unui serviciu special pentru aceste asemnări, fie prin reprezentanța noastră oficială din America, fie prin o bancă particulară.

Sunt în joc interese superioare. Să le luăm în apărare cu toții, prin sfaturi bune și fapte — fără amânare

(Rev. Econ.)

M. S. Regele

la Oradea-Mare.

M. S. Regele, însoțit de generalul Franchet d'Esperay, comandantul armatei aliate din Orient au trecut zilele trecute prin Ardeal.

Suveranul a mers de adreptul la postul de comandă al comandamentului trupelor din Transilvania, unde a avut o lungă întrevvedere cu dl general Mărdărescu în privința situației pe front.

Operațiunile militare sunt conduse acum chiar de M. S. Regele. Trupele noastre înaintază cu succes pe tot frontul.

Răvaș politic.

Sârbi în Montenegro.

Guvernul muntenegrean a înaintat Conferinței de pace un memoriu prin care protestează contra înfrângerii armatei sârbești pe teritoriul său, contra masacrelor și jafurilor pe care le-a făcut armata sârbească, cerând restaurarea integrală a Muntenegrului.

Delegația Românilor din Banat.

Delegațiunea Românilor din Banat, care a fost primită în audiență la M. S. Regele, va pleca peste câteva zile la Paris ca să prezinte Conferinței de pace un nou memoriu prin care să arate că dorința Românilor din Banat este ca trupele române să ocupe granițele etnice ale Banatului.

România despăgubită de Bulgaria.

Se comunică din Saint-Germain, că discuția asupra tratatului cu Bulgaria a fost amânată. S'a căzut totuși de acord asupra indemnității pe care Bulgaria o va plăti. E vorba de o sumă între 100 și 200 milioane franci care va fi împărțită între România și Serbia și o mică parte ce va reveni Greciei.

Congresul musulmanilor din Dobrogea.

Musulmanii din Dobrogea veche și din Cadrilater în număr de mai multe mii s'au întrunit în congres la Constanța și după discuțiile urmate au trimis telegrame M. S. Regelui României, lui Clemenceau președintele conferinței de pace și dlui Brătianu președintele Consiliului de miniștri, prin care protestează contra încercărilor bulgarilor de a rupe o parte din Cadrilater și cer stăruitor ca întregul teritoriu stăpânit de România înainte de războiul mondial să rămână acestei țări.

Stăpânire românească în Arad.

Ziarul „Românul” scrie că francezii au predat românilor fortificația Aradului ocupată până atunci de trupele coloniale franceze. Generalul Tournadre, dimpreună cu statul său major, ofițerimea și întreaga miliție franceză aflată în Arad au părăsit orașul, iar ca semn a depărțării lor drapelul francez au dispărut de pe turnul casei orașenești și de pe casa comitatensă unde șapte luni de zile fălăise alături de drapelul român.

Șvabii pentru România-Mare.

Se zice că o delegație a Șvabilor va pleca la Paris pentru a cere unirea lor cu România. Nu putem controla încă exactitatea acestei informații, dar credem că ar fi momentul suprem să se declare odată și Șvabii din Banat cu care vor să trăiască: Cu noi sau cu Sârbi?

Relațiile sârbo-române.

Profici a declarat asupra relațiilor sârbo-române: Serbia are dreptul asupra părții vestice a Banatului din cauza elementului etnic sârbesc, ar fi însă cea mai mare greșală politică că această chestiune să împiedice o prietenie strânsă între Serbia și România care până acum n'au avut nici un diferend între ele și cari fiind situate alături trebuie să urmeze o politică comună. Pericol pentru Serbia este numai Bulgaria, dela care se poate aștepta oricând la o nouă agresiune.

Când vor semna Austria, Bulgaria și Turcia.

Conform ultimelor hotărâri, la mijlocul lui August se va semna tratatul cu Austria, la finea lui August cu Bulgaria și în Septembrie cu Turcia.

Reforma electorală.

Compunerea Adunării deputaților și Senatului. — Câți deputați și senatori va alege Ardealul.

După proiectul de lege electorală, alegerile se vor face pe baza votului obștesc (universal) egal, direct și secret și cu votarea pe comune.

Astfel județul Alba-inferioară va alege 9 deputați și 3 senatori.

Arad cu teritoriile din Cenad și Bichis 15 deputați și 5 senatori.

Bihor 13 deputați și 5 senatori.

Bistrița-Năsăud 5 deputați și 2 senatori.

Brașov 3 deputați și 2 senatori.

Caraș Severin 17 deputați și 7 senatori,

Ciuc 4 deputați și 2 senatori.

Cojocna 11 deputați și 4 senatori.

Făgăraș 4 deputați și 2 senatori.

Hunedoara 13 deputați și 6 senatori.

Maramurăș 5 deputați și 2 senatori.

Murăș-Turdă 8 deputați și 3 senatori.

Odorheiu 4 deputați și 2 senatori.

Sălajiu 8 deputați și 3 senatori.

Sătmar cu teritoriile din Ugocia 6 deputați și 2 senatori.

Sibiu 8 deputați și 4 senatori.

Solnoc Dobâca 10 deputați și 4 senatori.

Târnava-mare 5 deputați și 2 senatori.

Târnava-mică 4 deputați și 2 senatori

Timiș și teritoriile din Torontal

12 deputați și 5 senatori.

Trieșcaune 3 deputați și 2 senatori.

Turdă-Arieș 7 deputați și 3

senatori.

Profesorii Universității din Cluj, constituiți în colegiu universitar, vor alege din sinul lor un senator.

Vor fi de drept membri ai Senatului: episcopii și metropoliții confesiunilor românești; acei episcopi de confesiune romano-catolică, luterană și reformată, cari au făcut jurământ de fidelitate și au avut dreptul de membri ai casei magnaților din fostul stat ungar.

Pentru a fi ales în Adunarea deputaților se cere vârsta de 25 ani, iar pentru a fi ales în Senat 40 ani.

Nu vor putea fi alegători sau aleși cei condamnați pentru crime și delicta, cei condamnați la pierderea drepturilor politice, cei cari după 1 Decembrie 1918 au luptat sau au uneltit în contra puterii armate a statului român, s'au făcut vinovați de vr'o infracțiune în contra statului român, dacă aceasta s'a constatat printr'o autoritate publică sau judecătorească, în fine toți acei funcționari publici, notari publici, advocați, cari denegând serviciul, în detrimentul binelui public, au manifestat prin aceasta în mod evident voința lor de a turbura ordinea publică sau a servi interesele unui stat străin.

Acei, cari ocupă o funcțiune de ori-ce natură, retribuită de stat, județ sau comună, sau așezămintele de utilitate publică, ale căror bugete se votează de adunarea deputaților, aleși de deputați sau senatori pot ține mandatul numai dacă demisionează din funcția lor în 8 zile libere, socotite dela data verificării alegerii.

Aceasta dispozițiune se aplică și acelor, cari îndeplinesc servicii în instituțiunile particulare, dar pentru numirea cărora se cere un decret regal ori decret al Consiliului dirigent.

O singura excepție se face dela această dispoziție. Secretarii generali ai resorturilor, deși funcționari ai statului, vor putea fi alegători și aleși, spre deosebire de vechiul Regat, unde funcțiunea de secretar general al ministerelor e incompatibilă cu mandatul de deputat.

(Va urma.)

Aviz.

Imprumutul Național 5% din 1919.

Primul cupon (August 1919) al bonurilor de tezaur emise prin Consiliul Dirigent, Resortul finanțelor pentru Imprumutul Național 5% din 1919 se va plăti prin locurile de subscripțiune deodată cu distribuirea titlilor. Pentru luarea acestora în primire, locurile de subscripțiune sunt îndatorate a se prezenta prin plenipotențiații lor la serviciul Imprumutului Național din Resortul finanțelor (Sibiu, Școala de cadeți, parter nr. 10) începând din 1 August n. a. e., iar publicul își va lua titlul în primire dela locurile de subscripțiune, primindu-și totodată și răsumpărarea primului cupon, în schimbul certificatului interinal, care va trebui remis prin locurile de subscripțiune la resortul finanțelor.

Consiliul Dirigent, Resortul finanțelor
Dr. A. Vlad.

Aviz.

Inscrierile la liceul „Georghe Lazăr” din Sibiu se vor ținea din 1—15 August, în localul „Asociațiunii”, între orele 10—1 a. m. La înscriere se va plăti suma de 100 cor. În diferitele clase ale liceului se vor primi și fete, în calitate de eleva particulare. Acestea vor putea frecventa cursurile regulat, având să treacă la sfârșitul obștinutului examen privat.

Luptele noastre cu Ungurii.

Comunicat oficial

din 24 Iulie 1919.

FRONTUL DE EST: Schimb de focuri de arme și mitraliere.

FRONTUL DE VEST: Inamicul slăbește treptat energia sa în atacurile date pe tot frontul Tisei.

Marele Cartier-General.

Ungurii asvârliti înapoi.

Comunicat oficial

din 25 Iulie 1919.

FRONTUL DE EST: Schimb de focuri de arme și mitraliere pe tot frontul Nistrului.

FRONTUL DE VEST: Inamicul care trecuse Tisa pe tot frontul, după lupte înverșunate care au durat dela 20—25 Iulie c. a fost asvârlit înapoi, menținându-se încă în sectoarele Rakamaz și Szolnok unde luptele continuă cu îndârjire.

Capturări: 250 prizonieri, 2 tunuri de câmp, 11 mitraliere, mult material și munițiuni.

Perderi: Morți: Locotenentii Paiciuca Nicolae, Drăgan Dumitru, Iordan Ioan.

Răniți: 12 ofițeri și 561 soldați.

Marele Cartier-General.

Comunicat oficial

din 26 Iunie 1919.

FRONTUL DE EST: Bande bolșevice au încercat să treacă Nistrul pe la Kitzcani-Strainci și Pugezeni. Au fost asvârlite înapoi cu pierderi.

FRONTUL DE VEST: În sectoarele Rakamaz și Szolnok, luptele continuă înverșunat. Trupele noastre se găsesc peste tot în înaintare.

Capturări: 6 ofițeri, 610 soldați, 2 tunuri, 5 mitraliere, mult armament și munițiuni.

Perderi: Morți: Colonel Temeșoveanu Victor căzut în fruntea trupelor ce conducea la asalt. Locot. Constantinescu Gheorghe și 54 soldați.

Răniți: 5 ofițeri și 379 soldați.

Marele Cartier-General.

Desastrul

bolșevicilor unguri.

Ofensiva maghiarilor a fost respinsă pe toată linia. Ungurii se retrăg în disordine cu pierderi mari. Trupele române a dovedit o purtare vrednică de toată lauda, prestând acte vitejești vrednice de trecutul lor glorios.

Adunarea Bihorenilor pentru Banat.*)

La 6 Iulie s'a întrunit sufletul Bihorului în fruntea comună Tinea pentru a protesta contra îmbucătățirii Banatului.

Mai de români au alergat la Tinea din toate părțile Bihorului. Dela Orădeana-Mare au fost de față dñii vicar Ciorgariu, și comisarul de alimentație. Corbu. Adunarea a deschis-o dl protopop P. Sârbu. Apoi părintele vicar Ciorgariu a ținut o vorbire frumoasă, vorbind despre integritatea României-Mari și despre partidul național. Au mai vorbit dñii învățător Firul, I. Corbu și Dr. A. Ilie,* avocat în Tinea. Pe urmă a vorbit frumos, cuminte și însuflețit deșteptul țăran din Husasău Dănilă Vicaș. După vorbirea acestui inimos țăran, dl Gh. Sârbu a citit o moțiune (hotărâre), care a fost primită cu însuflețire.

Din moțiunea această, publicăm — din lipsă de spaț — numai următoarele:

Pretindem Crișana întreagă și Banatul întreg nu numai pe baza principiilor lui Wilson, adică a liberei dispozițiuni a națiunilor, exprimat de întregul neam românesc la adunarea memorabilă și istorică dela Alba-Iulia, ci și pe baza jertfelor aduse pentru desrobirea tuturor fraților și realizarea tuturor aspirațiilor naționale, pe baza faptelor glorioase a vitezei Armatei Române, care pentru apărarea dreptului față de forța brutală, barbară, prin jertfele imense dela Mărășești și Mărășești, a delăturat

*) Raportul despre adunarea aceasta l'am primit cu întârziere. Dar nu putem publica decât un extras din această corespondență. Redacția.

catastrofa ee amenința porțile Verdunului și pria învingerile strălucite pe dușmanul încrezut l-a oprit în loc și l-a împedecat de a putea pune stăpânire pe grumazul Europei.

Pretindem Banatul întreg, pentru că acest ținut formează o unitate inseparabilă geografică atât din punctul de vedere economic și industrial, cât și din punctul de vedere etnografic și cultural, mai presus de toate, că din punct de vedere istoric este o parte integrantă a romanismului.

Intervenția aliaților în Ungaria.

Gazeta franceză — „L'Echo de Paris” spune că în zilele din urmă Consiliul suprem al aliaților a plănuțit o expediție contra lui Bela Kun. Ziarul declară că dacă intervenția nu e grabnică îndrăzneala dictatorului ungar va deveni și mai mare.

O telegramă din Viena către „Europa Press” anunță că Bela Kun a sosit la Viena, însoțit de mai multe personalități politice din partidul său.

Ministrul de războiu al guvernului dela Seghedin contra-admiralul Horthy a fost numit comandat general al armatei antibolșevice maghiare. În locul său a fost numit colonelul Belicaa,

Declarațiile lui Wilson despre Germania.

Agenția Reuter anunță din New-York că președintele Wilson a declarat că trupele americane vor rămânea atât vreme pe Rin până când Germania nu va preda toată cantitatea de material de războiu fixată prin tratatul de pace. Părerea președintelui Wilson este că relațiile economice și comerciale cu Germania trebuiesc reluate cât mai curând spre a ajuta astfel republica germană, ca se împlinescă condițiile financiare impuse de Aliați. În genere America va avea să joace un rol important la reînnoirea Europei.

FOIȘOARĂ

Din Carnetul meu.

Mărășești—Panciu, 11 August 1917.

Nu mai este pământ e un iad. Cerul arde, pământul se cutremură și arde și el. Aerul este un haos plin de fum vânt-alburii, prin care se văd în depărtare lucind ca niște ochi de demon, isbucnirile gurilor de foc. Prin văzduh ghiulelele se încrucișează cântând cu glas jalnic un cântec funebru de moarte. Nimic nu se mai aude. Mitraliere și arme, obuze, șrapnele și granate, se confundă, toate într'un vuet îngrozitor.

Iar noi oamenii, aceste furnici îndrăznețe ale pământului, înfruntăm vijelia de foc de schijă și gaze omorătoare.

Nimic nu ne mai înspăimântă, sânge, oase, carne omenească peste tot locul.

Ici un mort fără cap, mai încolo un altul rupt de un obuz, alături un camarad cu crerii risipiți, izbit în cap de un glonș, mă privește cu ochii mari deschiși, cu gura plină de sânge, iar mâna îi spânzurată peste un bulgăr de pământ și cu degetele scriptate parcă mă chiamă la el.

— Vino, parcă mi zice, aici e pacea, adevărata pace!

Da, drag camarad, voi veni și eu ca și mulți alții, acum sau mai târziu, voi veni în pământ lângă tine. O să cad și eu făcându-mi datoria pe pământul scump al țării

Până atunci... luptă, luptă pe viață și pe moarte. Pe sus ghiulele își cântă cântecul lor de moarte, iar artileria grea în răstimpuri clătină pământul. În fund, prin fum se vede Panciu arzând. O ghiulea trece prin ferestrele unei clopotnițe, iar clopotul înfiorat ca de o putere nevăzută răsună prelung și dureros.

Panciule, Panciule, cu mult sânge de neamș te vom răsbuna. Casele tale arzând,

bisericele tale dărâmate, străzile tale stropite cu sânge, ne afășă spre răzbunare.

Pământ, cer, iad, drăcii, tunete, fulgere, toate sunt aici. Pe lângă noi prin noi peste noi trece vijelia de foc și fier, pe când noi așteptăm valurile de asalt ale dușmanului. Iată-i vini! Ordinele răsună. Pentru contra-alac puneși baioneta! Și baionetele se înfing furioase la arme.

Înainte băeți! Năvăliți, urra! Urra... Urraaa — — — Măcel, moarte, schiloviri, iar peste noi trec ghiulelele plângând...

Sergent Gruia Lazăr.

Cugetări.

De multeori surâsul oamenilor nu e altceva decât săsătul ademenților al șarpelui, sau vtermele de pe undița pescarului.

Subt masca modestet de multeori es ascunde dispreț.

Dr. L. C.

Reforma agrară

— Proiect de decret-lege —

Capitol I.

Indreptățirea și măsura exproprierii.

§ 1.

In temeiul art. 5 a decretului lege Nr. 3632 din 11/25 Decembrie 1918 și în conformitate cu punctul 5 al articolului III din rezoluția adunării naționale a tuturor românilor din Banat și părțile ungurene locuite de români, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba-Iulia în ziua de 18 Noembrie până 1 Decembrie 1918, se declară dreptul statului de expropriere pentru cauză de utilitate publică, în măsură și condițiunile cuprinse în decret lege de față:

1. Pentru a sporii, a completa și a integra economicște proprietățile rurale țărănești.

2. Pentru a promova intensificarea economiei rurale, lăsându-se ori creându-se după împrejurări proprietăți mijlocii și ferme de model.

3. Pentru a înlesni dezvoltarea industriei naționale oprindu-se astfel de terenuri pe seama existenței ori viitoarei industriei a căror circumstanțe geografice, topografice și geologice indică incontestabil această calitate a lor.

2. Pentru a ușura viața orășenească și din centrele miniere și industriale, rezervându-se terenuri acomodate spre a se crea mici gospodării pe seama muncitorilor și altor locuitori cu mijloace modeste de trai.

§ 2.

In scopul acesta:

1. Se vor expropria în întregime:

a) toate proprietățile imobiliare fără deosebire de caracter și întindere ale supușilor statelor străine, fie că sunt streini prin originea lor, fie că au devenit streini prin căsătorie sau alt mod, sub acest raport considerându-se străini, toți acei locuitori ai Transilvaniei, Banatului și ai părților ungurene unite cu România, cari până în termenul ce se va stabili în decretul-lege privitor la cetățenie, nu își vor declara exclusiv cetățenie română, ori având numai proprietăți în acest teritoriu, nu vor opta această cetățenie;

b) toate proprietățile imobiliare fără deosebire de caracter și întindere ale tuturor persoanelor morale, publice și private, instituțiuni, corporațiuni, fundațiuni, bănci, întreprinderi etc. ale căror domiciliu sau teren propriu de activitate zace în afară de teritoriul României întregite.

2. Se vor putea expropria în întregime:

a) toate proprietățile imobiliare cari au fost trecute actualilor proprietari după 1 Octombrie 1918 în baza ordonanțelor fostului guvern ungar privitoare la restrângerea liberei circulații a imobilelor;

b) toate proprietățile rurale fără deosebire de caracter și întindere, ale tuturor subiectelor de sub 1: b) chiar și când domiciliul lor ar fi între granițele României întregite, făcându-se excepție numai cu acele moșii și părți ale lor, cari servesc nemijlocit vre-un scop special științific, artistic educativ, sanitar, caritativ sau economic național. Astfel de excepțiuni vor putea fi chiar create. Nu intră în această categorie

pădurile, pășunile de munte și islazurile comunale, ale compozesoratelor foșilor iobagi și ale comunităților de avere ale fostelor regimente de granți. In ori-ce caz vor fi scutite pământurile comunităților bisericesti până la maximum de 32 jug. cat pentru fiecare comună (parohie) bisericască;

c) toate proprietățile rurale fără deosebire de caracter și întindere ale întreprinzătorilor și curanzilor întrucât nu au descendenți;

d) toate proprietățile rurale cu întindere mai mare de 20 jugere cat., care după 20 Iulie 1914 au trecut în mâinile unor proprietari, cari mai înainte nu se ocupau cu economia rurală.

3. Se va putea expropria întreg terenul cultivabil din moștile — în comunele mai mari decât 30, în comunele urbane mai mari decât 10 jug. cat., — cari în cursul anilor 1900 până la 1918 au fost date 12 ani consecutivi în arandă sau în parte cu excepția dacă proprietarii au fost minori dară ajungând majori și expirându-le contractele și-au luat moștile în lucrare proprie. Nu vor beneficia de această excepție proprietarii minori ai acelor moșii, cari și înainte de a trece în proprietatea lor au fost date cel puțin 5 ani consecutivi în arandă.

4. Se va putea expropria din terenurile cultivabile ale tuturor proprietăților rurale, ori-cine ar fi proprietarul lor și ori-care are capacitatea lor juridică sau caracterul imobilului expropriat partea în trecut peste 500 (cincisute) jug. cat. Sub acest max'm și până la 200 jug. cat. espropriere se va face proporționat după cheia de 20% așa însă că cel puțin 200 jug. cat. se rămâne scutite.

§ 3.

Se socotește ca pământ cultivabil în înțelegerea decretului-lege de față tot terenul pe care s-au făcut până azi arături, locurile de fână și islaz.

§ 4.

Se va putea trece cu espropriere chiar și sub limita de 200 jug. cat. în baza unei prealabile învoiri pe cari o vor da șefii resortului de agricultură, industrie, ocrotiri sociale și finanțe în comun acord, în acele comune ori regiuni, unde lipsește pământul necesar pentru ajungerea scopurilor fixate în § 1. punct 1 al acestui decret-lege, în vederea cererilor de pământ ale aceloră chemați a fi împărțiiți în baza §-lui 33 pct. 1—7, mai departe acolo, unde lipsește pământul necesar pentru ajungerea scopurilor fixate în §. 1 punct 3 și 4 al acestui decret-lege, în afară unde islazul lipsește cu desăvîșire sau nu ajunge să acopere trebuințele indispensabile a contingentului normal de viață din comună.

Espropriere în scopul sporirii locuitorilor nu se va putea însă face decât într-o rază până la cel mult 500 metri în comunele rurale și 1000 metri în comunele urbane (orașe), socotind ca punct de plecare al acestei raze limita intravilanului comunal. In ambele cazuri la cererea celui expropriat se va oferi, dacă împrejurările permit, alt teren după putință, echivalent și în hotarul comunei,

§ 5.

Proprietarul îi revine dreptul să aleagă partea de moșie neexpropriată condiționată fiind alegerea la momentul, ca partea ce rămâne sătenilor, se poată fi formeze un întreg economic cu investițiile economice principale aflătoare pe moșie.

economicște bine folosită. Tot asemenea nici proprietarul nu poate fi expropriat altfel, decât așa, că partea ce rămâne să

Proprietarul îi revine dreptul să mai aleagă o parte scutită de expropriere din moșia sa între marginile §§. 2 și 4 și ținând seamă de condițiunile cuprinse în alineatul prim al acestui § pentru un copil al său care până la 1 Decembrie 1918 și-a început studiile economice și terminându-le în timpul regulamentar s'a dedicat economiei rurale.

§ 6.

Moștile acelulași proprietar aflătoare în mai multe comune vor fi considerate ca una, rămânându-i proprietarului dreptul să aleagă în conformitate cu dispozițiunile §. 5, care moșie, ori parte de moșie se rămână liberă de expropriere. Vor trebui considerate ca o unitate și toate acele părți de moșii, cari după 18 Octombrie 1918 au fost rupte din unitatea moșiei, astfel că este evidentă tendință de eludare și zădărnicierea împărțirii poporului cu pământul necesar în cadrele reformei agrare.

§ 7.

Conproprietarii unei unități de moșii vor avea dreptul să-și rezerve unul fiecare partea maximală scutită de expropriere conform §§. 2 și 4 întrucât până la 31 Iulie 1914 au folosit moșie împărțită în natură. Excepțiune fac soții căsătoriți, cari și dacă s'ar afla în indivizibilitate vor beneficia unul fiecare de maximum scutit de expropriere. In ori-ce caz copiii nu vor putea beneficia de o parte scutită de espropriere mai mare decât era partea părinților împreună.

Dacă conproprietatea s'a tradus în registrele fonciare în baza unui contract încheiat după termenul de 18 Octombrie 1918 și este evident scopul de a eluda dispozițiunile acestei legi atunci trecerea va fi considerată de nulă și neavenită, rămânând ca proprietatea originală să beneficieze singură de maximum inexpropriabil. Persoanele morale — înțelegându-se aici și toate compozesoratele de natură urbană — vor fi considerate ce privește maximum scutit, drept o singură persoană

§ 8.

Când vre un proprietar va fi expropriat din întreaga moșia aflătoare în hotarul unei comune vor trebui să fie espropriate și zidurile și terenurile nesupuse exproprierii aparținătoare acelei moșii, la cererea proprie. Asemenea și la espropriere terenurilor sub 500 jug. cat. nu se va putea expropria decât în întregime împreună cu toate supraedificatele dacă proprietarul va cere. Dacă în aceste cazuri Banca Agrară (§. 42) nu va putea să valoreze intravilanul, supraedificatele și părțile neexpropriate ale moșiei, prețul acestora va cădea în sarcina statului (fondul de expropriere).

(Va urma.)

Deschiderea Sfatului Național.

Marți, în 29 Iulie, înainte de deschiderea Sfatului Național, la orele 8 dimineața s'a ținut slujbă dumnezeiască la biserica unită din Sibiu, pontificând S. S. Episcopul Gherlei Iuliu Hossu. La orele 9 s'a ținut un serviciu divin în Catedrala română ortodoxă, pontificând S. S. Episcopul Aradului I. Papp. La ambele slujbe au fost de față membrii Consiliului Dirigent și membrii ai Marelui Sfat.

La orele 10 s'a deschis în sala prefecturii ședința Marelui Sfat Național, fiind de față membrii Consiliului Dirigent și d-ii miniștri Vasile Goldiș și Ștefan C. Pop, veniți de la București. Adunarea a deschis-o dl Teodor Mihali, vicepreședintele Sfatului Național. Când dl Mihali a pomenit numele Regelui și Reginei, cum și al armatei române, toți cei de față au aplaudat în picioare, vreme îndelungată.

Dl Mihai Popovici, secretarul Marelui Sfat, dă cetire telegramelor cari au să fie trimise M. S. Regelui, dl-ilor prim-ministru I. C. Brătianu, general Constantin Prezan, șeful marelui Stat Major, Dr. Iancu Nistor, ministrul Bucovinei și Ciugureanu, ministrul Basarabiei.

Încă la Alba-Iulia s'a fost hotărât ca să se întregască numărul Marelui Sfat, așa că acesta să fie alcătuit cu totul din 250 de membrii. De aceea dl Dr. I. Suciu, șeful Resortului Organizării, a propus ca să se aleagă o comisiune compusă din 7 membrii, ca această comisiune să propună apoi noii membrii ai Sfatului Național. Comisiunea de șapte este alcătuită din d-ii: Dr. V. Saftu, Dr. Izidor Marcu, Axente Banciu, Iuliu Groșoreanu, Ioan Moța, M. Groșșanu și Dr. Victor Onișor.

Ședința s'a amânat apoi până după amiază.

Ședința de după-ameazi se deschide la ora 5.

Mai întâiu vorbește dl Victor Bontescu, șeful Resortului de agricultură și comerț. Dânsul spune: Hotărârile de la Alba-Iulia și decretul legene-au impus datoria ea să rezolvăm problema (chestiunea) agrară. Consiliul dirigent și în special resortul agriculturii, s'a ocupat de această chestiune și rodul muncii noastre este proiectul de reformă agrară, pe care-l depun pe masa Marelui Sfat.

Propune să se aleagă o comisiune de 25 membri, cari să studieze proiectul de reformă agrară.

În comisiunea aceasta sunt aleși următorii: Teodor Mihali, Demetriu Radu, Vasile Suciu, Ignatie Pop, N. Bălan, Antoniu Mocioni Sever Dan, Ioan Pop, Romul Velican, Simion Balesa, Ionel Pop, Coriolan Steer, Pavel Roșca, Eugen Goga, T. Malăni, Nestor Opreanu, Valer Moldovan, Nic. Borzea, P. Ciobău, Uroș Păteanu, Avram Borcuța, George Grădinar, Petre Corneanu, Iuliu Groșoreanu și Ioan Teulescu.

Dl Ioan Saftu, șeful resortului organizării ia cuvântul în chestiunea electorală: În adunarea de la Alba-

Iulia, spune dl Suciu, s'a hotărât se dăm drepturi politice poporului. Noi cari am luptat ani de-arândul pentru aceste drepturi trebuie să le aducem la îndeplinire. În vechiul Regat, M. Sa Regele, ca recunoștință pentru țărani, cari s'au luptat cu atâta vitejie, a dat decretul-legi prin care s'a acordat votul universal (obștesc).

Proiectul de lege electorală, astfel cum a rezultat din studiul Consiliului dirigent îl depun pe masa Marelui Stat.

Propune și d-sa să se aleagă o comisiune de 25 membri, cari să studieze proiectul de lege electorală.

Sunt aleși următorii: Iuliu Hossu, Andreiu Bârseanu, R. Ciorogar, N. Ivan, dr. Ilie Dăianu, Sever Miclea, Iuliu Chiș, Andreiu Ilie, Avram Imbrăne, Pompiliu Dan, N. Șerban, Ioan Miu, Iustia Pop, Vasile Saftu, Ioan Harșa, Iuliu Coroianu, Liviu Micșă, Oct. Tăslăuanu, C. Bucșan, Gh. Popescu, I. Nedelcu, Andreiu Ghidiu, G. Popovici, L. Georgevici, Iosif Ciser, Iosif Răcean.

Dl ministru Vasile Goldiș face istoricul unirei Transilvaniei cu vechiul Regat, citindu-se Mesagiile și decretulegi referitoare la Unire, care s'au publicat în „Monitorul Oficial“.

În 30 Iulie, la orele 11 dimineața s'au continuat ședințele Marelui Sfat.

Dl Banciu, raportorul comisiei pentru cooptare, citește raportul în care se spune că țărani, învățătorii, medicii și inginerii nu sunt îndeajuns reprezentați în Marele Sfat. D-sa amintește rolul învățătorimii și datorita pe care o are Marele Sfat, de a chema țărănimii la viață politică.

Au fost apoi cooptați (aleși) următorii noi membri ai Marelui Sfat:

Țărani: George Filep, Sântău, Ștefan Boroș, Săcele, George Indre, Vezeud; Ioan Iremia Dancuș, Rășinari; Ioan Bucur, Turda; Romul Tafia, Belean; Dimitre Nica, Moroda; Vasile Leza, Tievănu mare, Ioan Stan Herța, Vidrasău; Mihai Vasilescu Lipova; Dănilă Vicaș, Husarău B. hor.

Învățători: Iuliu Vuia, I. Vidu, Teodor Mureșan, Macedon Simu, Alexandru Pop, Traian Șateu, Ștefan Popovici, Candid Popș, D. Lepădat, D. Popovici, Pavel Dârba, Teodor Bucurescu, George Lipovan.

Medici: Dr. Pompiliu Nistor, dr. Alexandru Pop, dr. Iuliu Moldovan.

Ingineri: Stan Vidrighin, Eugen Muntean, Aurel Stoica.

Publiciști: Ioan Agârbiceanu, I. U. Soricu și Zaharia Bârșan, Iacob Popa vicar, Făgăraș; Dr. Petre Poruțiu, Ioan I. Vulcu comerciant, Partănia Cozma director de bancă, D. Comșa profesor, Ilie Câmpean protopop, Dr. Cornel Cornean asesor, Constantin Pavel profesor, Beiuș; Ștefan Roșian profesor, Blaj; Alexandru Ciura profesor, Blaj.

Au mai fost aleși următorii, care fac parte din partidul socialist-democrat: Pavel Bucimean, Tiron Albani, Teodor Moga, Emil Isac și dr. Valeriu Roman.

Dl Vasile Costea, învățător, propune ea printre cei cooptați, să fie cooptat și dl Dr. Amos Frâncu, avocat și directorul băncii „Economul“ din Cluj (Ne mixăm că nu face parte din Marele Sfat. — Not. Redact.)

Dl Dr. Elle Dălanu, protopopul unit al Clujului, asemenea este de părerea dlui V. Costea.

În chestiunea această au mai luat cuvântul d-ii N. Șerban, Dr. A. Vlad și Dr. I. Maniu.

Ședința următoare s'a amânat pentru 31 Iulie, după amiază.

Fiindcă pe vremea asta gazeta noastră este pusă sub tipar, despre ședința asta și cele următoare, vom scrie în numărul viitor.

Pentru drepturile femeilor.

În toată lumea femeile luptă pentru a-și câștiga aceleași drepturi politice pe cari îl au bărbații. Vor să ajungă deputați în statul țării, să aibă dreptul de alegător, să poată fi funcționare, advocași ș. a.

Dl ministru Vasile Goldiș a spus următoarele despre lupta femeilor:

Eu socot femeia, dacă nu superioară, dar — fără îndoială — absolut egală bărbatului.

Situația de compățimit a femeii de azi, este rezultatul trist al egoismului brutal al bărbatului. S'a aflat cu certitudine, că înainte de a fi bărbatul, a fost femeia, care este deci creatoare a geniului omeneșc. În evoluția socială femeia este elementul conservator, bărbatul cel vecinic revoltant.

Este în interesul echilibrului de propășire sănătoasă a civilizației umane, ca femeia în absoluta egalitate cu bărbatul să-și aibă cuvântul ei hotărâtor la rezolvirea tuturor problemelor cari interesează societatea omenească.

Consiliul femeilor române din Sibiu a trimis d-lui V. Goldiș următoare telegramă:

Consiliul femeilor române din Sibiu vă exprimă sincere și călduroase mulțumiri pentru adâncă înțelegere ce arătați privitor la acordarea drepturilor civile și politice femeilor, reclamate de sentimentul echității și a evoluției sociale.

Dacă bărbați luminași ca D-voastre vor da femeilor mâna de ajutor întru ajungerea deplinătății drepturilor lor, nu ne îndoim că acordarea acestor drepturi nu mai poate întârzi, iar munca productivă a femeii — dovedită în destul în trecut și îndeosebi în timpul războiului — în viața noului stat român va înlesni rezolvirea problemelor sociale menite a asigura propășirea sănătoasă a civilizației omenești.

Pentru consiliu:

Emilia dr. Rașiu, Catina A. Bârseanu,
președintă. v.-președintă.
Livia Fruma, Dr. Nora Lemeni,
cassară. secretară.

Știri diferite.

— A murit viteazul general Eremia Grigorescu. Generalul i s'a făcut înmormântare națională, la care a luat parte întreg guvernul.

— În Budapesta 70 de ofițeri au fost condamnați și executați, fiind că au participat în mișcările anti-revoluționare.

— Să studiează unificarea monopolurilor din Ardeal cu cele din regat.

— Se comunică din Paris că comitetul celor patru a hotărât ca Londra să fie sediul Legii națiunilor și a consiliului economic suprem.

— În fiecare Joi și Duminică dela oarele 10—12 a. m. pe timp frumos muzica militară va cânta la școala de frot militară din Sibiu.

— Colonelul Radu Rosetti a fost numit atașat militar al României la Londra.

— Generalul Tournadre a plecat la Timișoara. La Arad au rămas numai trupe franceze de legătură. Generalul înainte de plecare a făcut vizite fruntașilor români trimițând doamnelor ca semn de adio buchete de flori.

— Directorii ziarului „Dacia”, marii noștri scriitori Al. Vlahuță și I. Al. Brătescu-Voinești, au fost decorați de guvernul francez cu Légiunea de onoare.

— Vladimir de Hert și arhiepiscopul Gurle precum și mai mulți fruntași basarabeni au primit misiunea oficială de a pleca la Paris pentru ca să apere interesele Basarabiei.

— La Cernăuți s'a deschis în săptămâna trecută ospătării pentru alimentarea copiilor sub 14 ani și a populației sărace.

— Pe teritoriul României-vechi, recolta din anul acesta se prezintă în următoarele cantități: 187.000 vagoane grâu și 15.200 vagoane săcară.

— Englezul Sefon Wilson care a călătorit mult prin Ungaria și cunoaște bine oamenii și spiritul ce domnește în această țară, a declarat că în Europa nu va fi pace câtă vreme Béla Kun nu va fi alungat din Budapesta.

Apel

către toate institutele financiare, asociații, însoțiri etc. române și către toți particularii, antreprenorii, negustorii, industriașii, proprietarii, capitaliștii etc.

Adunarea de consfătuire asupra înființării unei mari societăți pentru îmbrășșarea și promovarea industriei și comerțului de lemn, la care conform apelului apărut de curând în ziare ați fost convocați pe ziua de Sâmbătă la 2 August a. c. în Brașov, se amână pe ziua de Duminică la 17 August a. c. la aceeași oră și loc.

Ca schimbare a vechiului apel aducem la cunoștința publicului, că aceasta adunare va fi numai o adunare de consfătuire, care după discutarea programului ce i-se va prezenta, va decide asupra convocării adunării constituante.

Sibiu, 24 Iulie 1919.

Banca centrală
pentru industrie și comerț.

Mai Nou.

Comunicat oficial
din 27 Iulie 1919.

FRONTUL DE EST. Nimic important de semnalat.

FRONTUL DE VEST. După lupte crâncene inamicul a fost asvirlit de pretutindeni peste Tisă, el se retrage în debandă, urmărit de aproape de trupele noastre.

Marele Cartier-General.

Comunicat oficial
din 29 Iulie 1919.

FRONTUL DE EST: Schimb de focuri de armă, mitraliere și tunuri.

FRONTUL DE VEST: Trupele noastre au ocupat de dreapta Tisei localitățile Tardos Csobai, Fakta-Szada, Takta-Harkány, Tisza-Lúcs și Orokto. Orașul Szolnok este în flacări. Operațiunile sunt în curs.

Perderi: Răniți: Maor Grecescu, Ion Maior, Marienescu Victor, căpitan Lemeni Nicolae, locot. Nistor Gh., locot. Barca Alex., locot. Folbert Carol, locot. Anitei Vasilie, locot. Păsărica Alex., sublocot. Traian Ganeș.

Dispăruți: Sublocot. Pop Corneliu (senior).

Președinția C. D. R.

Nr. 2009/910.

Ordin circular

cătră toate comandamentele militare și cătră primăriile comunale respective oficile polițenesti.

Proiectul legii agrare, Art. 51 prevede, că toți acei cari nu au urmat ordinul de chemare, mai departe desertorii, etc. nu vor beneficia de pământ.

Sub desertori sunt a se înțelege sub acest raport nu numai aceia, cari cu intențiunea, de a se sustrage pentru totdeauna de sub serviciul militar, părăsesc corpurile lor și vor fi calificați de atari și toți acei soldați, cari se îndepartează cu ori-ce ocazie, ori de ce durată ar fi îndepărtarea lor — dela unitățile că-ora aparțin, fără voia superiorilor.

Primăriile comunale, resp. oficiile polițenesti au datoria să ceară, ca toți cari — aflându-se în serviciu militar — se înapoieză la domiciliu, să arate permisul de asentare sau concediu, iar despre toți, cari nu vor avea asupra lor vre-un astfel de permis, sunt datori sub urmarea pedepsei disciplinare să poarte o listă, conținând numele contravenientului, trupa căreia aparține și timpul, cât a absentat dela trupă.

Unitățile militare, din contingentul cărora se îndepărtează vre-un soldat fără permis, au datoria să anunțe despre aceasta primăria, resp. oficiul polițenesc al domiciliului îndepărtat, pentru a fi trecut în lista desertorilor.

Aceste liste să vor pune la începutul lucrurilor pentru împărțirea pământului la dispoziția comisiei județene, pentru a-i deschide pe toți cei surprinși în acele din șirul celor, cari se vor împărțiși de pământ.

Informațiuni

* Nou tren accelerat între Belgrad și Paris. Peste câteva zile va începe se circule între Belgrad și Paris un nou tren accelerat, care va trece prin Triest și Milano având și vagoane de clasa doua și a treia.

Atentat politic. Ziarul vienez „Der Morgen“ află din Berlin, că s'a tras un foc de revolver asupra ministrului Erzberger în momentul când trecea prin Piața Universității însoțit de ministrul Noske și de secretarul de stat dela agricultură Gustav Müller. Glontecele a greșit ținta. Polițistul secreți l'au arestat cu ajutorul mulțimei pe atentator, care a declarat că se numește Heinrich Wolfstein și că face parte din organizația spartachistă.

Emanciparea femeilor. În America încep femeile să candideze și la posturile de senatori. Cel dintâtu stat și unicul până acum reprezentat prin o femeie a fost statul Montana. La alegerile din anul viitor încă o femeie își va depune candidatura reprezentând statul Ohio.

Pleacă austriecii. În 28 Iulie la oarele 7 seara a plecat primul tren de repatriere condus de dl maior Voinea cu 600 de cetățeni austrieci la Viena. Cu acest tren au călătorit și mai mulți români cu scopul de a și readuce familiile și lucrurile aflătoare în Austria. Intre călători am remarcat pe dl general Boeriu, dna general Florian și alții.

Perderile Macedoniei. Populația Macedoniei care înainte de război fusese 325.000 a redusă la 228.000 aproape 32.000 locuitori au murit de foame în timpul ocupației bulgare.

O hotărâre nobilă. Dl ministru Anghelaciu a hotărât ca în viitor casa școalelor să editeze cărțile de literatură ale autorilor români. O comisie de cinci literați va alege lucrările meritorii. Dreptul de proprietate rămâne al autorului. Din vânzarea cărților caas școlilor va opri costul tiparului și a expediției 20%, rabatul acordat librarilor 5% cheltuelile de manipulare și 5% plata comisiunii. Restul se va da autorului.

* *Rus* Teroarea la Petrograd. Ultimele știri scise din Helsingfors la Copenhaga anunță, că la Petersburg domnește o teroare înspăimântătoare. Rodzianko, comandantul armatei roșilor din Petersburg, a dat ordin trupelor sale să execute fără milă pe orișicui care îi se pare suspect. Frica și teama populației din Petersburg de acest teror este de nedescris de mare și nimeni nu îndrăznește a se arăta pe strada.

Un prinț german ofițiant de bancă. Gazeta germană „Bazeler Nationalzeitung“ aduce vestea, că principele August Wilhelm de Prusia, feciorul al patrulea a Kaizerului Wilhelm II., s'a rugat să fie numit ofițiant la ori-care bancă din Berlin și că de fapt a și fost numit.

Aviz. Sâmbătă în 2 August n. c. la ora d. a., se vor împărți alimente (fâină, slănină și ouă) cu prețuri maxime, pentru familii române lipsite și îndeosebi pentru văduve cu copii, în cartea Asociațiunii (str. Șagana 8) la președinția Reuniunii femeilor române din Sibiu.

Din ticăloșile bolșevicilor. Ziarul „Românul” din Arad publică o știre adusă din Budapesta, de către un refugiat român. După cele spuse de acel refugiat palatul „Gojdu” din Budapesta e prefăcut în casarmă. Tot în acest palat sunt instalate secretariatele comisiunilor de propagandă comunistă pentru toate țările ce împrejmuesc republica sovietică. România, Cehoslovăcia, Serbia, Italia și Austria. Biblioteca societății „Petru Maior” a fost distrusă de domnia bolșevică.

Comunicat oficial. În situația excepțională creată prin ruperea contactului cu universitățile ungurești din Cluj și Pesta, o mulțime de profesori și candidați de profesori au fost împedecați să treacă examenul pedagogic (de capacitate). Resortul Cultelor ținând seamă de aceasta împrejurare invită pe toți cei ce doresc să fie admiși la examenul de capacitate să-și înaltimeze în timp de 8 zile cererile la acest Resort, care va alcătui pentru luna Iul August, a. c. o comisiune esamlnătoare. Înaintea acestei comisiuni vor putea să-și treacă examenul ultim, toți cari au fost împedecați din motivele amintite mai sus. Ptr. Șeful resortului. G. Precup, dir. inv. secundar.

Un nou soi de dare. În Oradea-mare sunt mulți oameni, cari în vremea grea de astăzi negăsind muncă, trebuie să fie ajutați de oraș. Dar în acest scop e nevoie de o sumă mare de bani, cam 8—10 milioane coroane. Cum orașul nu dispune de atâta bani, s'a gândit la un lucru

cuminte. Să pună dare pe oamenii cari umblă la cafenea. Aceștia vor fi siliți să plătească o anumită taxă de dare după tot ce consumă la cafenea. Gândul e bun și va fi de folos. Cine are bani pentru cafenea, trebuie să aibă bani și pentru ajutorarea săracilor.

Scăpate din haremuri. Se anunță că societatea „Crucea roșie americană” a eliberat din haremurile turcești, mai multe mii de fete armene, cari după-cum mărturisesc, au dus o viață foarte grea în harem. Membrii misiunilor americane de ajutor le-au luat sub protecția lor și vor căuta să le înapoieze familiilor din sinul cărora au fost răpite.

Populația orașului Praga. După informațiunile oficiale ale ziarului „Ceske Slovo” populațiunea orașului Praga a crescut de la declararea independenței noul republici de la 600.000 la 900.000 de oameni așa că astăzi orașul împreună cu comunele ce îl înconjoară are o populațiune de 1 milion de oameni. Se observă un avânt deosebit al vieții comerciale și industriale, care este mereu în creștere. Lipsa de locuințe în oraș a luat proporții grozave.

Vieța comercială a Cehoslovăciei. În timpul din urmă se observă în Cehoslovăcia o viață comercială foarte intensă. În săptămâna trecută sau înființat numai în Praga 8 societăți comerciale cu deosebire pentru cumpărarea și vânzarea de zahăr și de articole textile. În Presburg s'a înființat o mare societate pentru clădirea de hoteluri.

Aviz. Se aduce la cunoștința Onor. părinți, cari vese a și înscrie băieții la liceul român „Aurel Vlaicu” din Orăștie, că înscrierile în toate opt clasele se vor face din 1—15 August a. c. în edificiul fostei școale civile de fete de stat etaginul I, în cancelaria directorală. La înscriere fiecare elev solvește 100 cor. Se va prezenta însoțit de părintele sau tutorul său legal și va aduce cu sine: certificat școlar de pe clasa ultimă, act de naștere și atestat de vaccinare. Direcțiunea.

Aviz. Personalul silvic inferior de pe teritoriul administrat de Consiliul Dirigent este prin aceasta invitat la Congresul ce s'a va ține la Sibiu în sala Județiană la 15 August at. n. oara 10 a. m. cu următorul program: 1. Organizarea unui club silvic. 2. Unificarea personalului erarial cu cel cercual. 3. Regularea salariilor în general. 4. Înființarea unui curs pregătitor de silvicultori și a unei școli medii silvice. 5. Propuneri. Petru Nastă.

Publicațiune. „Ingrjiitoare și Ingrjiitori să primesc la ospiciul de alienați din Sibiu. Condițiunile se pot vedea la direcțiunea Ospiciului (Sibiu Altenberg gasse 4.) u. a 8—12. Doritorii să vor prezenta cu un atestat de moralitate”.

Cinematograful orașului, tot la 2 zile program nou și ales.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”
Cenzurat de: Bratu.

Direcțiunea Centrală R. C. F.
Sibiu.

Concurs

pentru primirea de ucenici lăcătuși în atelierile și școlile industriale atașate atelierilor C. F. R.

Tinerilor în etate de 14—18 binefăcuți și sănătoși de preferință fii de funcționari și lucrători C. F. R. cari vorbesc și scriu bine românește și cari doresc a însuși meseria de lăcătuși, li se aduce spre cunoștința, că la

1. Atelierile C. F. R. Brașov se primesc 28 ucenici.

2. Atelierile filiale C. F. R. Brașov se primesc 7 ucenici.

3. Atelierile C. F. R. Cluj se primesc 30 ucenici.

4. Atelierile C. F. R. Simeria se primesc 15 ucenici.

Se vor înainta până în 1 August crt. Serviciului de ateliere din Direcțiunea Centrală C. F. R. Sibiu odată cu petiția îmbrătată cu două coroane și următoarele documente:

1. Extras de botez.

2. Atestat de absolvirea a cel puțin 4 clase primare (absolvenții de 4 clase medii vor fi preferați.)

3. Certificat din partea autorităților civile arătând starea civilă și domiciliul suplicatorului, precum și acea că vorbește și scrie românește.

Cu ucenici angajați se vor lega un contract pe 4 ani și vor fi vizitați de medicul respectivului atelier.

Vor obține în decursul instruirii următoarele plăți pe oră.

1. semestru pe oră 80 filleri.
2. „ „ „ 1 cor.
3. „ „ „ 1.10 cor.
4. „ „ „ 1.30 cor.
5. „ „ „ 1.40 cor.

20 filleri adaus.

6. semestru pe oră 1.60 cor.

40 filleri adaus.

7. semestru pe oră 1.80 cor.

40 filleri adaus.

8. semestru pe oră 2.20 cor.

50 filleri adaus.

Vor lucra pe zi 8 ore din care 2—3 ore se va folosi pentru instruirea teoretică, dar plata vor obțineau și pentru orele teoretice.

Directorul Serviciului de Ateliere.

Andrei.

Cine știe ceva ?

— Despre Chirilă Făgețan, din Agârbiciu, fost soldat în Regimentul 24 honvezi, plecat la Galați în 1914 Septembrie 27, de când a dispărut. În anul 1918 prin luna Martie reintorcându-se niște prizonieri din Rusia, au strigat din tren în gara Copșa. Care sunteți din Agârbiciu, să i spuneți nevetei lui Chirilă Făgețan ca trăește, e în Rusia și a plecat. Acei oameni ar fi fost din jurul Sibielului: Mohu, Bangard, Alțina etc. Rog foarte mult pe cei ce ar ști ceva să mi scrie. Ioan Ghișoiu, morar Tăunul (Hosszúpatak) jud. Târnava mică.

Ferari, Rotari,

(lemnari), curelari și vâsător, se cută la Carl Weindl, Fil. Sibiu. Acolo se primesc și învățaci (ucenici).

Cine știe ceva ?

— Despre Ioan Hodoș, gefreiter a servit la Reg. 3/31 de Infanterie, ca ajutor la Saniteți, fost pe câmpul de luptă la Bucovina post: Nr 368. Din anul 1916 Noembrie 28 n'a mai scris. Cine știe ceva despre dânsul este rugat a înacuștința pe tatăl său Nicolae Hodoș din comuna Acliu, poșta Sălște, județul Sibiu.

— Despre George Stoilă din Gurariu, a servit la Reg. 23 de honvezi, ajuns prizonier în Rusia în anul 1915 unde a lucrat în fabrica din Moscova până în vara anului 1918. Dacă cineva știe unde s'a dus sau orice altă știre este rugat a scrie pe adresa Marina Stoilă în Gurariu, Nr. 513 poșta Orlat, jud. Sibiu.

— Despre Dumitru Petrușin din Sălște, fost soldat în reg. 23 honvezi și luat prizonier la Rusia în 1915. A fost dus în Rusia asluică orașul Tashend; de acolo a scris ultima scrisoare în Măiu 1918. Cine știe ceva de el binevoiaacă a înștiința pe soția lui Maria Petrușin, Sălște, Str. Vale 1117.

Se caută

Vasile Ordean, din Jina, în anul 1918 luna Noembrie a dispărut de pe frontul Italiei. Cine știe unde se afla este rugat a scrie nevetei sale Paraschiva V. Ordean în Jina, poșta Polana, jud. Sibiu.

O bicicletă

de dame se vinde estin. Adresa la „Foia Poporului” Sibiu, str. Măcelariilor Nr. 12.

Se cumpără

2 tauri, să albă etatea dela 18 luni în sus. Cine are de vânzare să înștiințeze primăria Comunală din Apoldul de jos, jud. Sibiu.

Cărți de școală

pentru clasă II și III-a civilă de fete din Sibiu. caut spre cumpărare urgentă. Adresa mea: Veteșca Luca, Ocna Sibiului, str. Vitelor Nr. 6.

O mașină de cusut

puțin folosită pentru albături și postav se vinde estin la Nicolae Lupean, la Vale Nr. 47 poșta Sălște, jud. Sibiu.

Calfă de morar

se primește imediat la o moară mânăată cu apă. A se adresa la George Baltes, arandaș de moară în Mohu jud. Sibiu.

Se caută

o calfă de morar, să fie învățat, la moara din Sadu. Adresa: George Matei, morar și arandaș în Sadu, poșta Cismădiei, jud. Sibiu.

O domnișoară

cultă, cu praxă de cancelarie, se primește în birou la „Foia Poporului”.